

skih Paleoazijata, kako je on strogom metodičkom akribijom proučio veliko neistraženo gradivo, kako je silnom erudicijom u reli-gijskoj etnologiji poređivanjem iznio vrlo znamenitih rezultata osobito na osnovi ruskih izvora; stvorio je on sebi ugledno ime u inter-nacionalnom naučnom svijetu, a hrvatskom sveučilištu pronio glas. Bilježimo to, ponosni na našu Almu Mater.

† Paul Geny S. J.

Sad se već širom svijeta pronijela potresna vijest o tragičnoj smrti ovog znamenitog čovjeka. Bio je profesor filozofije na rim-skoj Gregoriani, član rimske Akademije sv. Tome. Kao desna ruka Akademijinog tajnika, mons. Salv. Talamo, organizirao je Geny u novembru 1923. »tomistički tjedan«, kao pripremu za internacionalni tomistički kongres u Rimu, o Uskrsu ove godine. Time je Crkva najdostojnije proslavila jubilej najvećeg našeg filozofskog učitelja sv. Tome Akvinskog. I upravo je P. Geny bio duša kongresa. Još kratko pred svoju smrt poslao mi je »Acta primi congressus tomi-stici internationalis«. A na dan sv. Ignacija piše mi, da pokušam organizirati katolički filozofski kongres u Jugoslaviji, pa će mi uvijek biti na ruku! Zar i sada — nakon sudbonosnog jutra, na 12. oktobra ove godine? Kad je nepoznati vojnik u nastupu ludila i bjesnila na svećenički stalež ovome, sasvim sebi nepoznatom i nedužnome čovjeku s bodežom probio grudi i oborio ga mrtva na pločnik, pobliže naše drage Germaničke kuće u Rimu! — Ovako brutalno skršeni život ovog divnoga radnika, koliko li bi nam još stvorio svijetla i smirio duh tolikim mučenicima na putu k Istini! A jedan mukli fizički udarac, izljev krvi i — povratak u zemlju prekine sve osnove, napore i daljnja pregnuća. I tako u naponu rada, istrgnut i iz žive naše sredine iskinut, naš P. Geny zove se danas pokojnik, kome nad svježim grobom lebdi odvjekovna medi-tacija o tajnovitim udesima naših života.

Rodio se u Nancy-u 12. novembra 1871. iz veoma ugedne poro-dice. Stupivši u oktobru 1891. u Isusovačku Družbu, polazio je ka-tolički Institut u Parizu i Sorbonu. Zareden je za svećenika u Bel-giji 1904.; a zatim je bio profesorom filozofije, te je kao takav 1910. pozvan u Rim na Gregorijansko sveučilište. Samostalni mislilac, kritički svestrano verzirani filozof, P. Geny je svoje umo-vanje napose priklonio najtežim i filozofijski osnovnim problemima spoznajne kritike. Napisao je i djelo trajne vrijednosti; a o istome smo spoznajno-kritičkom problemu imali za isti dan određeni referat na tomističkom kongresu u Rimu. Pisao je u mnoge revije: *Etudes*, *Revue de Philosophie*, *Revue Néo-Scholastique* i *Annalés de Philo-sophie de Louvain*, *Scuola Cattolica* i osobito u *Gregorianum*.

Ne samo što je neumorno naučno radio, nego je visokom svojom inteligencijom i neiscrpivom energijom revnovao za spasavanje duša. Plamtio je željom, da tomistička filozofija zahvati škole i narode, da iz mraka izvede skeptičke i agnostičke duhove. Rimsku komemoraciju ispravno ističe, da je »ljubio Rim, nalazeći u njemu kao katolik, redovnik i isusovac novu otadžbinu duša i sjedište Hristova Nasljednika; ljubio je Rim kao filozof, našavši na ponajvećem intelektualnom crkvenom središtu, na Gregorijanskom sveučilištu palestru za svoj profesorski i spisateljski poziv; ljubio je Rim kao apostol, koji je usred rimske omladine požeo tolike zasluge i utjehe. Rim je uzvratio P. Geny-u s općenom sućuti, s plebiscitom ljubavi i poštovanja«. Ne samo Rim nego i sav naučni katolički svijet. Zato mu namjenjujem ove retke u znak harnosti lične i poklona sjeni njegovoj od strane naše HBA, koju je on istaknuo pred licem učenog svijeta. Ne znam, hoću li mu ispuniti želju, da po našoj Akademiji priredimo filozofski kongres u Zagrebu: neka i sada ne zaboravi svog obećanja, da će mi uvijek biti na ruku!!

Zimmermann.

Kongres za etičku kulturu.

U Sarajevu je dana 9., 10. i 11. augusta 1925. održan kongres za promicanje etičke kulture. U proglasu, potpisanom po Miljenku Vidoviću, inicijatoru ovog kongresa, inspektor prof. Stanku Pavičiću i drugim nekim intelektualcima sarajevskim veli se: »Svi, koji ste sačuvali zdravlje duše, snagu volje i ljubav prema bližnjemu, pohrlite k nama u Sarajevo, da sabravši sve ljubavi u jednu ljubav, sve volje u jednu volju i sve snage u jednu snagu podignemo prosvjed istine protiv laži, ljubavi protiv mržnje, duha protiv srove materije i da, potraživši najbolje kulturne putove u zajedničkom dogovoru, započnemo djelo duhovne obnove u cilju ljudske sreće i napretka naše zajedničke etačbine.«¹

Kongres je otvorio prosvjetni inspektor prof. Stanko Pavičić. Slijedili su referati o prosvjeti, moralu, školi i njezinoj reformi, o religiji, društvu, karakteru, ženi, o radu sadanjih i budućih generacija. Prihvaćena je jednoglasno rezolucija:

»Na svojim sjednicama u Sarajevu saslušavši referate mnogih kulturnih radnika iz svih krajeva naše države, prvi kongres za promicanje etičke kulture ustanovio je:

1. da moralna dekadencija društva, nije samo posljedica svjetskoga rata, već je u uskoj vezi sa elementima europske prosvjete i kulture, osobito materijalističkog nazora na svijet i život:

¹ Uzgajatelj god. III, br. 6—7, str. 1.